

~~Λογοκρίσιες~~ στην Ελλάδα

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΟ - ΔΡΩΜΕΝΟ

Λογοκρισία υπάρχει.

Έχει παγκόσμια και διαχρονική διάσταση. Η λογοκρισία παραβιάζει μια από τις πλέον σημαντικές ανθρώπινες αξίες: εκείνη της ελευθερίας έκφρασης και έρευνας τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Στην Ελλάδα, η λογοκρισία δεν έχει αποτελέσει αυτοτελές αντικείμενο διεπιστημονικής έρευνας παρά μόνο σποραδικά και από λίγους, κυρίως με την αφορμή λογοκριτικών πράξεων που απασχολούν την επικαιρότητα εξαιτίας της επικοινωνιακής τους εμβέλειας και της αμφίδρομης ευαισθητοποίησης τμημάτων της κοινής γνώμης: είτε υπέρ, είτε εναντίον τους. Το σίγουρο είναι πάντως ότι, τόσο σε ιστορικό βάθος όσο σε κοινωνική διείσδυση, τα φαινόμενα λογοκρισίας δεν έχουν επαρκώς μελετηθεί στην Ελλάδα.

Το 2007 κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Νέφελη και την ομάδα *Πλατφόρμες* ο συλλογικός τόμος *Όψεις Λογοκρισίας στην Ελλάδα* εξαιτίας μιας ευτυχούς συνάντησης με αφορμή τη γνωστή περίπτωση λογοκρισίας στην έκθεση Outlook το 2003 στην Αθήνα. Στη συνέχεια, στο *Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου*, υπό την ευθύνη του Δημήτρη Χριστόπουλου ξεκίνησε μάθημα ελεύθερης επιλογής υπό τη μορφή διεπιστημονικού σεμιναρίου με τίτλο «Τέχνη, ελευθερία και λογοκρισία».

Το συνέδριο – δρώμενο ~~Λογοκρίσιες~~ στην Ελλάδα. επιχειρεί να διευρύνει την παραπάνω προσπάθεια ανάδειξης, ανάλυσης και τεκμηρίωσης του φαινομένου της λογοκρισίας, συγκεντρώνοντας τεκμήρια, πειστήρια και πρωτότυπες αναλύσεις σχετικές με το ζήτημα σε όλες τις πιθανές εκδοχές με τις οποίες έχει εμφανιστεί και συνεχίζει να εμφανίζεται στην ελληνική κοινωνία.

Διακρίνουμε τη λογοκρισία σε τρεις μορφές πάνω στις οποίες δομούνται οριζόντια οι θεματικές του Δρώμενου-Συνεδρίου:

- την **κατασταλτική λογοκρισία**, δηλαδή την άμεση παύση της όποιας έκφρασης. Η κατασταλτική λογοκρισία φθίνει ως φαινόμενο σε φιλελεύθερα καθεστώτα, πλην όμως δεν εξαφανίζεται, κυρίως δε όταν σε συνθήκες κρίσης, οι εκάστοτε εξουσίες δεν νιώθουν επαρκώς ασφαλείς με αποτέλεσμα τα φαινόμενα καταστολής να πληθαίνουν.
- την **προληπτική λογοκρισία**, επισήμη ή άτυπη. Σήμερα, επισήμως προληπτική λογοκρισία δεν απαντάται. Αυτού του είδους το φαινόμενο είναι ίδιον αυταρχικών και ολοκληρωτικών εξουσιαστικών δομών, όπως -έναντι άλλου παραδείγματος- οι επιτροπές λογοκρισίας επί χούντας. Η άτυπη προληπτική λογοκρισία είναι ωστόσο διαρκώς παρούσα σε όλα τα επίπεδα ιεραρχικών δομών και μάλιστα γενικευμένη.
- την **αυτολογοκρισία**: όσο πιο πειστική γίνεται η έμμεση ή άμεση καταστολή και η πρόληψη τόσο περισσότερο διευρύνονται οι αυτολογοκριτικοί μηχανισμοί σε ατομικό ή συλλογικό – επαγγελματικό επίπεδο. Όσο μεγαλώνει η ανασφάλεια, τόσο εδραιώνεται αυτή η μορφή λογοκρισίας. Η αυτολογοκρισία δεν είναι ίδιον μόνο αυταρχικών καθεστώτων αλλά και φιλελεύθερων. Η ίδια η αγορά αποτελεί καθεαυτό αυτολογοκριτικό μηχανισμό.

Οι λογοκρισίες εμφανίζονται σε όλες τις εκδοχές δημοσίου λόγου, από τις εικαστικές τέχνες, τον στίχο, τη μουσική, το θέατρο, τον κινηματογράφο ως τη δημοσιογραφία: από τις πιο παραδοσιακές εκφορές ως τις πιο σύγχρονες στο χώρο του διαδικτύου. Εμφανίζονται όταν και όπου μέσω της ελευθερίας του λόγου διακυβεύονται υλικά αγαθά ή αξίες: το έθνος, το κράτος, η αγορά, η θρησκεία, τα χρηστά ήθη. Όταν δηλαδή, απειλούνται αξίες πραγματικής και εμβληματικής εμβέλειας. Ταυτόχρονα εμφανίζονται εκεί όπου πολιτικές σκοπιμότητες εστιάζουν στην εικόνα ή το περιεχόμενο καλλιτεχνικών έργων με αποκλειστικό σκοπό να εξυπηρετήσουν τις δικές τους επιδιώξεις.

Στο συνέδριο-δρώμενο ~~Λογοκρισίες στην Ελλάδα~~ θέλουμε να αναδείξουμε αυτές τις προσεγγίσεις και για το λόγο αυτό απευθύνουμε αυτήν την πρόσκληση ενδιαφέροντος. Ευελπιστούμε πως η ανταπόκριση στην πρόσκληση αυτή θα μας δώσει τη δυνατότητα να αναδείξουμε όσες μπορούμε περισσότερες προσεγγίσεις, τόσο στο επίπεδο της θεωρίας και ανάλυσης, όσο και σε αυτό του βιώματος και της πράξης.

Καλωσορίζουμε περιλήψεις εισηγήσεων και προτάσεις καλλιτεχνικών εγκαταστάσεων, όπως μουσικών ή θεατρικών δρωμένων, εικαστικών εκθέσεων, προβολών κινηματογραφικού υλικού οι οποίες αναδεικνύουν αυτήν την προβληματική. Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στις 6 με 8 Δεκεμβρίου 2015 σε χώρο που θα αναγγείλουμε εγκαίρως. Προτάσεις εκδηλώσεων (τίτλος, σκεπτικό έως 200 λέξεις, 10 φωτογραφίες ή 3λεπτο βίντεο και ονόματα συμμετεχόντων) ή τίτλος και περιλήψεις εισηγήσεων 300-400 λέξεων περίπου θα λαμβάνονται ως τις 30 Ιουλίου 2015 στο logokrisies_greece@yahoo.com

Η επιστημονική επιτροπή: Λεωνίδας Εμπειρικός, Γιάννης Ζιώγας, Νίκος Παναγιωτόπουλος, Πηνελόπη Πετσίνη, Δημήτρης Χριστόπουλος

Οργάνωση: Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας